

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність **242 «Туризм»**

Освітня програма «Міжнародний туристичний бізнес»

Рік навчання **1**, семестр **2**

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС **4**

Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)

доц., к.е.н. Москвічова Олена Сергіївна

Доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму
devenezia@gmail.com

Сторінка дисципліни в
eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=4603>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є вивчення та систематизація матеріалу щодо здійснення та реалізації в сучасних умовах знань із проведення кредитних, розрахункових та валютних операцій на туристичному підприємстві є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань щодо загальних закономірностей організації та функціонування грошово-кредитних відносин та їх реалізації в міжнародному туристичному бізнесі.

Основними завданнями навчальної дисципліни є надання методичної та інформаційної допомоги студентам спеціальностей сфери обслуговування вищих навчальних закладів у розумінні: сутності міжнародних валютно-кредитних та розрахункових операцій, механізмів функціонування валютних ринків і здійснення валютних операцій; принципів, механізмів функціонування міжнародних фінансових організацій, їхньої ролі та призначення в сучасних міжнародних економічних відносинах, формування сучасного економічного мислення та розширення світогляду студентів.

В результаті вивчення дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції» студент повинен *знати*: поняття валюти та елементи валютної системи; поняття видів та форм функціонування грошей та кредиту; призначення, функції та принципи грошової, валютної та кредитної системи взагалі і окремо України; розвиток інфляційних процесів та їх вплив на економіку; основні теорії, закони грошей та інфляції як базу їх функціонування в наш час; види валютних курсів, операцій, форми та методи впливу на них з боку держави; цілі завдання та політику міжнародних фінансово-кредитних інститутів в справі формування та регулювання грошово-кредитних відносин.

розуміти: сутність категорій, що визначають зміст окремих тем і розділів дисципліни; взаємозв'язки, взаємозалежності і взаємообумовленості в світовій економіці; явища і тенденції в світовій економіці; роль і місце держави в регулюванні національної економіки та участі в міжнародних валютно-кредитних відносинах;

уміти: аналізувати стан та взаємозв'язок національних регіональних та світових валютних систем; аналізувати вплив факторів попиту та пропозиції на величину валютного курсу; здійснювати страхування валютного ризику; аналізувати платіжний баланс; проводити корегування статей платіжного балансу.

Згідно освітньо-професійної програми «Міжнародний туристичний бізнес» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» галузі знань 24 «Сфера обслуговування», за результатами вивчення дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції» у здобувачів будуть сформовані наступні програмні компетентності:

Інтегральна компетентність.

Здатність ставити та успішно вирішувати на достатньому професійному рівні науково-дослідницькі та практичні завдання, узагальнювати практику міжнародного туристичного бізнесу і рекреації, прогнозувати напрями їх розвитку, і вирішувати професійні проблеми та практичні завдання міжнародної туристичної діяльності у процесі роботи та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, зокрема для розвитку туристичного продукту сільських дестинацій та представлення його на міжнародному рівні.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
2 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Характерис- тика та основи організації міжнародних валютних і розрахунко- вих операцій	4/4	Знати: - сутність та особливості міжнародних розрахунків; - роль національних, міжнародних, колективних валют та золота в міжнародних розрахунках;	Письмове аудиторне опитування. Написання тестів. Виконання індиві- дуальних завдань.	25

та роль банків в їх реалізації		- умови та способи здійснення розрахунків за експортно-імпортними операціями - сутність міжбанківських кореспондентських відносин; - особливості функціонування системи СБІФТ;	Написання рефератів	
Тема 2. Умови поставок і документи в міжнародній торгівлі	2/2	- сучасні платіжні системи; - системи міжбанківських комунікацій; - особливості дистанційного банківського обслуговування;		10
Тема 3. Документарні форми міжнародних розрахунків	6/6	- види та типову структуру зовнішньоторговельного контракту;		40
Тема 4. Недокументарні форми міжнародних розрахунків	4/4	- умови поставок товару; - види документів при міжнародних поставках; - сутність, склад учасників та особливості документообігу за різними видами акредитивів; - уніфіковані правила для документарних акредитивів; - переваги, недоліки та ризики при акредитивних операціях; - поняття та види інкасо; особливості інкасової операції; - переваги та недоліки інкасової форми розрахунків; - особливості використання в міжнародній сфері недокументарних форм розрахунків - особливості міжнародних розрахунків з використанням чеків;		25

		- особливості використання пластикових карток в міжнародному платіжному обороті; - сутність вексельної форми розрахунків у сфері міжнародного платіжного обороту. <i>Вміти:</i> - визначати доцільні форми розрахунків з контрагентами-суб'єктами міжнародного туристичного ринку		
				<i>Разом за модуль 1</i> <i>100</i>
Модуль 2				
Тема 5. Кредитування учасників міжнародних розрахунків	4/4	<i>Знати:</i> - форми, види та функції міжнародних кредитів; - кредитно посередницькі операції банків; - загальні принципи і правові засади банківського гарантування; - класифікацію видів та форм банківських гарантій; - порядок оформлення та видачі банківських гарантій; - переваги та недоліки використання банківських гарантій; - сутність та структуру валютного ринку; - види валютних операцій банків; - вплив валютного ризику на проведення валютних операцій; - загальну характеристику конверсійних операцій;	Письмове аудиторне опитування. Написання тестів. Розв'язок господарських ситуацій. Написання рефератів.	30
Тема 6. Банківські гарантії як інструмент забезпечення фінансових зобов'язань у міжнародних розрахунках	2/2			15
Тема 7. Валютні операції комерційних банків	2/2			15
Тема 8. Поточні конверсійні операції	2/2			15
Тема 9. Строкові валютні операції	4/4			25

		- порядок здійснення валютних операцій на умовах спот; - порядок встановлення валютного курсу; - сутність крос-курсу та його розрахунок; - поняття та види валютної позиції комерційного банку; - сутність форвардних операцій; - сутність біржових строкових валютних операцій, операцій своп, депозитних валютних операцій. <i>Вміти:</i> - обирати оптимальні форми кредитування для здійснення розрахункових операцій з контрагентами-суб'єктами міжнародного туристичного ринку; - визначати доцільні валютні операції з акумулювання валюти для здійснення розрахункових операцій з контрагентами-суб'єктами міжнародного туристичного ринку.		
				<i>Разом за модуль 2</i> <i>100</i>
Всього за 2 семестр				70 ((100 x 2) : 2) x 0,7
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
--	--

Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором ННІ)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЇЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

основні

1. Бурковська А.В., Лункіна Т.І. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: навч. посіб. Миколаїв : МНАУ, 2012. 247 с.
2. Івасів Б.С., Прийдун Л.М., Рудан В.Я. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. Тернопіль: Вектор, 2013. 572 с.
3. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції : навчальний посібник / [Носач Л. Л., Величко К. Ю., Печенка О. І., Зосимова Ж. С., Сокол Н. А.]. Харків : Видавництво «Форт», 2016. 240 с.
4. Класифікатор іноземних валют та банківських металів: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 04.02.1998 № 34 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 28.04.2020, підстава – v0057500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0521500-98#n15>
5. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями: станом на 29.05.2020. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
6. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 28.04.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
7. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III зі змінами та доповненнями: станом на 13.02.2020, підстава – 440-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-III#Text>
8. Про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку

- України: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 1 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 08.02.2020, підстава – v0016500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19>
9. Про транскордонне переміщення валютних цінностей: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019. № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#Text>
10. Про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02 січня 2019 року № 5 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 29.08.2020, підстава – v0126500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19#Text>
11. Про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України: Положення, затв. Постановою Правління НБУ від 29.12.2000 № 520 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава – v0099500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0152-01#Text>
12. Про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: Положення, затв. постановою Правління НБУ 03.12.2003 № 514 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава – v0099500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-03#Text>
13. Про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: Положення, затв. постановою Правління НБУ 15.12.2004 № 639 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава – v0099500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0041-05#Text>
14. Про порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками: Положення, затв. постановою Правління НБУ 02.01.2019 № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006500-19#n11>
15. Про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків – резидентів і нерезидентів: Інструкція, затв. постановою Правління НБУ 12 листопада 2003 року №492 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 17.01.2020, підстава – v0007500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text>
16. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів № 600 від 01.07.2007 р.: Правила Міжнародної торговельної палати. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=00GTQ81A59>
17. Уніфіковані правила по інкасо № 550 від 01.01.1996 р.: Правила Міжнародної торговельної палати. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=057BN7B322&abz=83U7O>

18. Алексеева Т. І. Міжнародна торгівля: навч. Посібник. Харківський національний економічний ун-т. Х. : ХНЕУ, 2007. 252 с.
19. Банківські операції : підручник / за ред. В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янської. К. : Знання, 2010. 227 с.
20. Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
21. Бездітко Ю. М., Мануйленко О.О., Стасюк Г.А. Валютне регулювання : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2009. 272 с.
22. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 368 с.
23. Васенко, В. К. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Мін-во освіти і науки України, СумДУ. К. : ЦНЛ, 2004. 216 с.
24. Віднійчук-Вірван Л.А. Міжнародні розрахунки і валютні операції: Навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2007. 214 с.
25. Вовчак О.Д., Рудевська В.І., Єпіфанова А.Л. Факторинг : навч. посібник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2017. 299 с.
26. Губарева І. О. Міжнародні розрахунки і валютні операції: Конспект лекцій. Харківський національний економічний ун-т. Х. : Видавництво ХНЕУ, 2006. 128 с.
27. Демчук Н.І., Довгаль О.В., Владика Ю.П. Банківські операції: навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2017. 461 с.
28. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2021. 106 с.
29. Ковальчук К.Ф., Архирейська Н.В., Валенюк Н.В. Ринок фінансових послуг: Навч. посібник. Дніпро: НМетАУ, 2018. 135 с.
30. Патика Н.І. Міжнародні валютно-кредитні відносини: Навчальний посібник. К.: 2012. 566 с.
31. Петрашко Л. П. Валютні операції : навч. посіб. [2-ге вид., переробл. і доповн.]. К. : Знання, 2012. 271 с.
32. Руденко Л. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції : підручник. Київ : ЦУЛ, 2003. 616 с.
33. Чайковський Я. І. Організація платіжних операцій банків: навчальний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 232 с.
34. Центральний банк і грошово-кредитна політика. Підруч. / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2015. 224 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mfu.gov.ua/>
2. www.rada.gov.ua
3. <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>
4. www.treasury.gov.ua/
5. <http://sts.gov.ua/>
6. <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>

7. <http://www.ansmep.kiev.ua>
8. <http://www.ac-rada.gov.ua>
9. <http://www.bank.gov.ua>
10. <http://www.kmu.gov.ua/reserv/control>
11. <http://www.minfin.gov.ua>
12. www.ndu.gov.ua
13. <https://www.nssmc.gov.ua/>
14. http://ec.europa.eu/economy_finance-emu_history
15. <http://www.eib.org>